

HVA KAN HENDE I NORD-SKANDINAVIA.

Under denne tittel skriver "Svenska Dagbladet"s militære medarbeider: "Dagens bilde av krigen i Nord-Skandinavia tegnes kanskje best ved å angi de tre vilende tyske hovedgrupperes avstand fra "hjørnet" ved Arctiskrysna. Hit har Muonio-gruppen 20 mil, Vuotse eller Ivallogruppen nesten 40 mil og gruppen sør-Varangerfjorden også omkring 40 mil. Begge de to norske grupper er 25 og 20 mil til Lakselv, hvorfor Ivallogruppen som har lengst og dårligst vei kan risikere å bli avskåret hvor det lykkes russerne i nord å rykke hurtig fram. Det nærmeste problem den tyske tilbaketogsplan må beskjefte seg med er å synke den russiske framrykning, så at Ivallogruppen når Finnmarksvidden i vest, enten det skjer over Lakselv eller over det 7 mil lenger vest beliggende Alta. En passende stilling kan velges ved Taneselv noe mer enn 5 mil vest om den nåværende front. Stillingen kan slutte seg til enten Varangerfjordens indre del eller - hvis Verangerhalvøya oppgis - følge Taneselv til Tanefjorden, hvilket alternativ som velges foreligger muligheter for å oppnå et brudd i russernes framrykning. For å sikre retrettveiene syd om Enare må den tyske plan også regne med et eller annet sted øst for Enare å stanses russiske forsøk på å få Ivalo for å felle i ryggen på de styrker som retirerer fra Vuotse nord over Ivalo. Men russisk framrykning nord og vest for Enare er neppe tenkelig. Russisk forstyrrelse av tilbaketogsvæven mot Lakselv kan bare skje ved skiløperavdelinger som har å tilkalegge 70 mil gjennom Østmarken. Det må dog tillegges at skiløperforband opererte på denne avstand under den finsk-russiske vinterkrig og senere i Østkaralen. Resultatene kan dog ikke bli annet enn rent tilfeldige. Et langt vanskeligere problem kan oppstå for den tyske retrett, om finnene lykkes å ta seg fram over Muonio og de 17 mil derfra til Arctiskrysna. Finnernes operasjoner har etter våpenstillstandsbestingelsene ikke annet formål enn å avvepne de tyskere som 19/9 befant seg i Finland. Kan denne oppgave tolkes så, at finnene må fortsatte operasjonene etter at de tyske styrker er fordrevet fra finsk jord, kan en tysk plan om å skape en ny stilling langs Skibotndalen eller Lyngselva bli vanskeliggjort. Et finsk angrep på området mellom Arctiskrysna og Lyngsfjord allerede før de to tyske grupper har nådd vest om dette området, kan innebære en katastrofe for de tyske styrker som retirerer fra Ivalo og Kirkenes. Hvis det lykkes tyskerne å gjennomføre sin tilbaketogsplan vil det to marskalk Martsikov måndag å nå fram over kalotten. En må derfor regne med at russerne vil forsøke seg på innringningsforsøk fra sjøsiden for gjennom hugg og den tyske retrettfrent å vanskeliggjøre tilførselene og derved også forhindre at kampene stivner foran tyske retrettstillinger.

Spørsmålet er om de vil velge mindre stöt i nær tilslutning til angrepsfronten eller et større brudd lenger vest bak den tyske fronten. Det siste skulle gi større utbytte om foretagender skulle kunne i verksettes så langt vest, at også en tysk hovedstilling f.eks. på høyde med Lyngsfjord kan til å ligge øst for bruddet. Angrepsområdet måtte velges så, at et uventet angrep ledet til besettelse av terrenget hvorfor det var lett å slå tilbake tyske motstöt. Det er mulig at et tilstrekkelig omfattende angrep ikke kan forsøkes for hele området omkring Varangerfjorden er på russisk hånd og at eller flere støttepunkter er opprettet på øyer langs den norske kyst. Som det fremste målet for en slik omfattningsoperasjon fremtrer Narvik-området. Det er åpenbart at det tyske forsvar er meget sterkt nettopp omkring det viktige og trange passasjen ved Narvik, men da gevinsten kan bli ganske stor er det til en viss grad sannsynlig at russerne litt etter hvert kommer til å påskynde det tyske nederlag ved under beskyttelse av polarmørket å forsøke en stor omfatning. Kanskje er det at slikt foretagende som den norske militærrepresentanten har til hensikt å planlegge sammen med rus-

serne. Norske kommandostyrker eksisterer og har deltatt i tidligere raidet mot den norske kyst og mot den tyske Atlanterhavsvold ved Kanalen. Det er derfor ikke helt utelukket, at et angrep fra vest kan få formen av en norsk operasjon. Til slutt kan en ikke helt utelukke muligheten av at russerne kommer til å overta finnernes oppgave over Muonio, hurtig å kaste seg fram til Skibotn-området. Noe fjernere ligger spørsmål om et vestalliert større foretagende mot Mellom- eller Syd-Norge. Det forekommer mere sannsynlig at et mer alminnelig eller større stöt mot Norge ikke kommer i gang, for det oppstår en situasjon da angrepsoperasjonene nær utsikt til å kunne gjennomføres på tømme kort tid.

En slik situasjon oppstår dog først, da det foreligger utvetydige tegn på at tyskerne etter å trekke seg tilbake fra sin framskutte posisjon i Norge. Enn foreligger det ikke noe tegn på det, hvorfor en har grunn til å anta, at en innsats fra vest hovedsakelig kommer til å omfatte norske styrker med begrenset formål som har direkte sammenheng med operasjonene i Nord-Norge.

SLÅ DET NED.

Fra Hjemmefrontens Ledelse: Norges Nærings-samband er nylig blitt opprettet ved en quisling-"lov" av den vanlige sorten som skal gjelde "uten hensyn til Grunnlovens bestemmelser". Forrederne er ute med nye knop. Sambandet skal drive næringsgruppene inn under full nazifisering: Bøndene, fiskerne, håndverkerne, industrien, handelen, skipsfarten, transporten, bankene, forsikringsvesen, hotellvirksomheten. Vi kjenner til hensikten med slike samband. De ska gjøre folket til et effektivt og lydige redskap i nazistenes hender. Slik som i Tyskland. Der er arbeidsytelsen stor nok, og satt inn i en retning som bærer hovedstøp i avgrunnen.

Sambandet er et rent NS-tiltak som legger makten over næringslivet i hendene på en liten klique av forredere, som hele folket mistror og forakter. Derfor skal dette lumske forsøket slåes ned. Enhver som nordmenn nekter å godta noe medlemskap i bransjeorganisasjon eller forbund under Norges Nærings-samband!

Det er nå mer enn to år side quisling gjorde sitt første forgjeves sambandsforsøk med lærerne. Han brukte de hardeste midler og fikk hjelp av tyskerne - vi husker Kirkenesferden. Men han knakket ikke motstanden. Nærings-sambandet skal skaffe quislingene veldige summer gjennom kontingenten. Men først og fremst skal den brukes til å registrere arbeidskraften i de forskjellige yrker til innsats på fiendens side. Tyskerne trenger folk til krigen og til sine krigsviktige tiltak. Quisling lurar stadig på en anledning til å mobilisere de beste årsklasser. Den hissigste propagandan i forbindelse med begivenhetene i Nord-Norge viser hva han sikter i mot. Mobiliseringstruslen er i øyeblikket farligere enn noensinne. Vår ungdom har nylig vist hvordan quislingenes planer skal slåes ned. Av de 80.000 i alderen 21 - 23 år som ble innkalt i vår, har mekthaverne bare fått tak i 300 mann hittil. Den sikre kurs som ungdommen har holdt, forplikter alle nordmenn til å ta like klart standpunkt. Ingen skal våge å svike den. Hjemmefronten krever at de grupper som næmnes av den nye lov, yter like hensynsløs motstand som andre grupper for dem, og viser samme ranke haldning som vår ungdom. Nå gjelder det disiplin framfor alt. Gitt ordre skal følges uansett personlige øre. I situasjonen i dag skal hver mann kjenne at han er under oppsikt, og den som ikke følger parolen, skal stemples som sviker mot sin stand og mot sitt land. Samhold er det beste vern og skarpeste våpen vi har i dag som før.

PAROLER SOM SKAL FØLGES:

1. Ingen svarer på brev fra eller sender brev til Sambandet eller underavd.
2. En unngår å la sin bedrift registrere, og nekter og hindrer all registre-

ring av arbeidere og funksjonærer i bedriften.

3. En betaler ikke kontingent, men legger alle krav om innbetaling til side og lar seg pante.

4. Ingen tar mot verk eller stilling i Sembandet.

Følgelig gjelder følgende: Søk råd på rette sted. Sørg for økonomisk støtte til dem som kommer i vanskeligheter under kampen.

NORGES NYTT.

Brev fra Tromsø: Bare en liten hilson i all hast. Jeg håper der går båt med evakuerte sydover nå og benytter anledningen til å få med dette brevet. Jeg teller en stund på knappene om jeg skulle vise sydover eller ei, men har bestemt meg til å bli i ro her. Tenkte også på å evakuere til ei eller annet bortgjemt sted i distriktet, men har slått det også ut av tankene. Det enkleste er jo å bli i ro her. Men lyst til å flykte har jeg ikke (jeg er ikke redd russer!) og litt nytte kan jeg jo gjøre for meg her. - Har ikke lenger noe fast arbeid - alt stanset opp for en fjorten dager siden, men du vet en er jo aldri arbeidsløs. I Finnmark går det for seg for tiden! Folk blir jaget fra hus og hjem, fra gård og grunn. De får en frist på et par timer - blir truet med krigsfangenskap eller skyting hvis de ikke lystner. Jonas Lie er for tiden inne i Alta sammen med en stor skare politifolk og de går grundig til verks. De som har forsøkt å stikke unna blir ettersporet og jaget av bemeldte ministers drabanter. De unndrar seg ikke for å brenne av hus eller for å skyte. - En skøytestuert ble skutt for leden på Jonas Lies anbefaling. - Jeg kunne skrive side opp og side ned, men la dette være nok for denne gang. -

Fra velunderrettet hold meldes at Hammerfest er jevnet med jorden. Ødeleggelsen skal ha et langt større omfang enn tyskerne vil medgi. De har meddelt at alle krigsviktige anlegg og fabrikker er ødelagt. Total ødeleggelse har også rammet, eller holder på å ramme, andre steder i Vest-Finnmark. Overalt praktiseres samme metode som i Kirkenes. Trebygningene brennes og spesielle sprengningskommandoer ødelegger stenbygningene. Alt sammen skjer med Jaas Lies veisignelse. Han har erklært at det ikke skal bli sten tilbake på sten i de områder som oppgis. -

Det meldes fra Lyngen i Troms at gårdbrukere må slakte ned hele sin besetning. -

---
V. 2.

Churchill avgir fredag i Underhuset den første offisielle meddelelse om at tyskerne har satt inn langdistanserakettkomber mot Storbritannia. Han sa bl. a.: Fra men uker tilbake har tyskerne anvendt dette nye våpen, og flere projektiler har slått ned på vidt forskjellige steder i landet. Tapene og skadene har hittil ikke vært store. Intet har sivet ut om disse angrep for ikke å gi fienden verdifulle opplysninger.

Onsdag sendte tyskerne ut en offisiell rapport foruten kraftig farvete skildringer av angrepene mot Storbritannia. Jeg ønsker ikke å kommentere disse, men vil si at de gir et grovt bilde av hva den tyske regjering vil få sitt folk til å tro og deris desperate behov for å oppmuntre folket. Rakettkomplettene inneholder omtrent samme mengde sprengstoff som de flygende bomber, men de trenger dypere ned i jorden før de eksploderer. Dette medfører noe større skade i umiddelbar nærhet av nedslagskrateret, mens sprengvirkningen i omgivelsene blir mindre. Projektilene flyr gjennom stratosfæren i 100 - 110 km høyde og har større hastighet enn lyden. På grunn av den store hastighet, er det ikke mulig å gi befolkningen noe forhåndsvarsel. Iben projektiler ble avfyrt fra Walcheren som nå er på de alliertes hender. Andre områder hvorfra projektiler skytes ut, kommer uten tvil i sin tid til å erobres av våre tropper.

En offisiell engelsk kommentator skriver: Om noensinne ordet "mordvåpen" er berettiget, er det i sammenheng med V 2 - raketten, spøkelsesbomben eller torpedobomben som den også kalles, - som kommer som en meteor uten minste varsel og uten at man fra startplassen kan avgjøre hvor den kommer til å falle ned. Anfalletene har liten psykologisk betydning og det trengs atskillig mer før den engelske moral påvirkes. De fantastiske skildringer som sendes ut fra Berlin kan kort og godt betegnes som "made in Germany". Såvel skader som menneskeofre kan ikke på noen måte sammenlignes med hva

NYHETENE S I N D A G.

Vestfronten. Etter et tilnært bombardement av de tyske linjer i Lorraine torsdag har general Pattons 3. amerikanske arme rettet et voldsomt angrep mot tyskernes høyre-flanke S for Luxembourg og i området NØ for Metz. Amerikanske tropper har

fredag firsert Moselle på bred front, og samme dag ble det meldt at troppene sto mindre enn 4 km fra den tyske grense. Tyskerne er kastet ut av det sterke fort Koenigsmerchem som er en nøkkelstilling i de tyske forsvarsverker. Etter hvert er den tyske motstand blitt kraftigere, men amerikanerne har fortsatt framgang, og bruhodet over Moselle er utvidet. Også offensiven sønnenfor Metz har framgang og Metz trues med å bli omringet. SØ for Metz er to landsbyer inntatt. Lenger S har amerikanerne hatt terrengvinninger i nærheten av Lunéville. Amerikanerne har rykket frem på veien mot Strasbourg og har i det hele erobret 30 mindre byer, bl. a. det viktige trafikkutepunkt Chateau Salin. Troppene står nå 12 km NØ for Chateau Salin og tyskerne faller tilbake mot Strasbourg i voldsomt snøvær, sterkt forfulgt av amerikanerne. Korrespondenter melder at det er tegn som tyder på at tyskerne forbereder en større tilbaketrekning i Alsace - Lorraine. Det ser ut som om det er general Pattons hensikt, til tross for det ugunstige vær, å tvinge seg inn på rikstysk område ved midtre Rhinen.

Churchill og Eden er i Paris for første gang siden slaget om Frankrike, og har hatt konferanse med de Gaulle og den franske provisoriske regjering. Churchill var til stede under høytideligheten ved den ukjente soldats grav under Triumfbuen på våpenstillstandsdagen, og han blir overalt hvor han viser seg høyt med begeistring av befolkningen. Han blir også hyldet av hele den franske presse. En avis skriver således: Storbritannia har vært sjelen i motstanden mot Tyskland og Churchill har vært Storbritannias sjel. - Churchill fortsatte sine konferanser med regjeringen søndag. Frankrike er innbudt til å delta i det europeiske råd. Meddelelsen ble offentliggjort samtidig i Washington, Moskva og London. Den britiske presse uttrykker sin tilfredshet med denne meddelelse.

Flyangrep. Allierte fly angrep oljeanlegg i Harburg og Dortmund natt til søndag. Fly fra Italia bombet mål i Tyskland.

Østfronten. Russiske og jugoslaviske tropper holder en strekning langs Donau på 70 km, og rykker frem mot den ungarske by Pecs. SØ for Budapest har russene tatt byen Pilis. Andre styrker har skåret over jernbanen mellom Budapest og Miskolc. Russerne behersker nå praktisk talt hele jernbanenettet Ø for Budapest. Russerne har hatt ny framgang NØ og SØ for Budapest. - Jugoslaviske og Bulgarske tropper nærmer seg Skopje i Albania, på tyskernes retrettlinje fra Saloniki.

Italia. 8. arme har hatt ny framgang NV for Forlì, som er på de alliertes hender. Det er opprettet et bruhode på den annen side av Canale Nuovo. De allierte står nå 10 km SV for Ravenna.

Tyskerne har erklært den østre del av Østersjøen som operasjonsområde, og trues med å angripe et hvert skip uten varsel. Sverige avviser den tyske erklæring og har sendt en skarp protestnote til Berlin. Man mener at erklæringen er fremkommet etter at det er blitt kjent at russerne planlegger landstigninger på øst-preussisk område.

Tyskland. I Tyskland har i dag medlemmer av Volkssturm avlagt faneeden. Himmler, Goebbels og flere andre nazistiske ledere har talt, men ikke Hitler.

Frankrike. Sunday Times offentliggjør et intervju med den franske utenriksminister Bidot. Han uttalte at han var en tilhenger av Folkeforbundet i den nye form det vil få. Om Tyskland uttalte han at man ikke ville gjøre tyskerne til slaver, men de måtte aldri bli satt i stand til å føre krig igjen. Tyskland må ikke lemlestes, men kontrollen må strekke seg over flere år. Frankrike ønsker ikke tysk territorium og ingen tysk majoritet innen sine grenser. Han er ikke stemt for å gjøre Tyskland til et jordbruksland, men dets industri og laboratorier må på ubestemt tid kontrolleres av de allierte.

Moskva. Trygve Lie er intervjuet og uttaler sin tilfredshet med de konferansene han har hatt. En melding sier at de russiske hjelpeeksosjoner i Kirkenes går bra.

Stillehavet. Japanernes forsøk på å sette i land forsterkninger på Leyte er forpurret. I det en konvoi på 4 transportskip og 6 destroyere er senket av amerikanske bombefly.

SKAFF HUSROD FOR AKTIVE PATRIOTER - OG DU GJØR EN INNSATS FOR NORGES FRILHET!